HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

19 ianuarie 2012 *

„Recurs — Marcă comunitară — Regulamentul (CE) nr. 40/94 — Articolul 58 — Regulamentul (CE) nr. 2868/95 — Normele 49 și 50 — Marca verbală R10 — Opoziție — Cesiune — Admisibilitatea acțiunii — Noțiunea «persoană îndreptățită să introducă o cale de atac» — Aplicabilitatea Liniilor directoare ale OAPI”

În cauza C-53/11 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 3 februarie 2011,

Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI), reprezentat de domnul J. Crespo Carrillo, în calitate de agent,

recurent,

celelalte părți în proces fiind:

Nike International Ltd, cu sediul în Beaverton (Statele Unite), reprezentată de M. de Justo Bailey, abogado,

reclamantă în primă instanță,

Aurelio Muñoz Molina, cu domiciliul în Petrer (Spania),

intervenient în primă instanță,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul J. N. Cunha Rodrigues, președinte de cameră, domnii U. Lõhmus (raportor), A. Rosas, A. Ó Caoimh și A. Arabadjiev, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 17 noiembrie 2011,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: spaniola.

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 24 noiembrie 2010, Nike International/OAPI – Muñoz Molina (R10) (T-137/09, Rep., p. II-5433, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care acesta a admis acțiunea formulată de Nike International Ltd (denumită în continuare „Nike”), având ca obiect anularea Deciziei Camerei întâi de recurs a OAPI din 21 ianuarie 2009 (cauza R 551/2008-1, denumită în continuare „decizia în litigiu”) prin care s-a declarat inadmisibilă opoziția prezentată de Nike, în temeiul unui semn național neînregistrat, și anume „R10”, împotriva înregistrării, de către Aurelio Muñoz Molina, a aceluiași semn ca marcă comunitară.

Cadrul juridic

Regulamentul (CE) nr. 40/94

2 Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară (JO 1994, L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146) a fost abrogat și înlocuit de Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară (JO L 78, p. 1), intrat în vigoare la 13 aprilie 2009. Cu toate acestea, ținând seama de data introducerii opoziției care a determinat emiterea deciziei în litigiu, prezentul litigiu rămâne reglementat de Regulamentul nr. 40/94, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1891/2006 al Consiliului din 18 decembrie 2006 (JO L 386, p. 14, Ediție specială, 07/vol. 17, p. 212, denumit în continuare „Regulamentul nr. 40/94”).

3 Articolul 57 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94, care se referă la decizii care pot fi supuse unei căi de atac, prevede:

„Deciziile examinatorilor, ale diviziilor de opoziție, ale diviziei administrației mărcilor și aspectelor juridice, precum și cele ale diviziilor de anulare pot fi supuse unei căi de atac. Calea de atac are efect suspensiv.”

4 Articolul 58 din acest regulament, intitulat „Persoane îndreptățite să introducă o cale de atac și să se constituie părți la procedură”, prevede:

„Orice parte la o procedură care a avut drept rezultat o hotărâre poate introduce o cale de atac împotriva respectivei hotărâri, atât timp cât aceasta din urmă nu a fost pronunțată în favoarea sa. Celelalte părți la procedură sunt de drept părți la procedura căii de atac.”

5 Articolul 59 din același regulament, intitulat „Termen și formă”, prevede:

„Calea de atac trebuie formulată în scris și depusă la Oficiu în termen de două luni de la data notificării hotărârii. Calea de atac se consideră ca fiind înaintată numai după achitarea taxei pentru calea de atac. În termen de patru luni de la data notificării hotărârii trebuie depus, în scris, un memoriu în care să se expună motivele de atac.”

6 Articolul 73 din regulamentul menționat, intitulat „Motivarea hotărârilor”, prevede:

„Hotărârile Oficiului sunt motivate. Acestea nu se pot întemeia decât pe motive sau dovezi asupra cărora părțile interesate au avut posibilitatea de a formula observații.”

7 Articolul 74 din Regulamentul nr. 40/94, intitulat „Examinarea din oficiu a faptelor”, prevede:

„(1) În cursul procedurii, Oficiul procedează la examinarea din oficiu a faptelor; cu toate acestea, în cazul unei proceduri privind motivele relative de respingere a înregistrării, examinarea este limitată la motivele invocate și la cererile introduse de părți.

(2) Oficiul poate să nu ia în considerare faptele pe care părțile nu le-au invocat sau dovezile pe care nu le-au furnizat în timp util.”

Regulamentul (CE) nr. 2868/95

8 Norma 31 din Regulamentul (CE) nr. 2868/95 al Comisiei din 13 decembrie 1995 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 40/94 al Consiliului privind marca comunitară (JO L 303, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 189), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1041/2005 al Comisiei din 29 iunie 2005 (JO L 172, p. 4, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 71, denumit în continuare „Regulamentul nr. 2868/95”), intitulată „Transferul”, prevede la alineatele (1), (2), (5) și (6):

„(1) O cerere de înregistrare a unui transfer în temeiul articolului 17 din [R]egulament[ul] [nr. 40/94] cuprinde următoarele informații:

(a) numărul de înregistrare a mărcii comunitare;

(b) informații detaliate privind noul titular în conformitate cu norma 1 alineatul (1) litera (b);

(c) lista produselor și serviciilor la care se referă transferul, dacă acesta nu privește toate produsele și serviciile înregistrate;

(d) documentele prin care s-a realizat transferul, în conformitate cu articolul 17 alineatele (2) și (3) din [R]egulament[ul] [nr. 40/94].

(2) Cererea poate cuprinde, dacă este cazul, numele și adresa profesională ale reprezentantului noului titular, în conformitate cu norma 1 alineatul (1) litera (e).

[…]

(5) Constituie dovezi suficiente ale transferului, în temeiul alineatului (1) litera (d), următoarele elemente:

(a) semnătura titularului înregistrat sau a reprezentantului acestuia și a succesorului său în drepturi sau a reprezentantului acestuia din urmă, aplicată pe cererea de înregistrare a transferului

sau

(b) faptul că cererea prezentată de succesorul în drepturi este însoțită de o declarație semnată de titularul înregistrat sau de reprezentantul acestuia, prin care titularul își dă consimțământul în vederea înregistrării succesorului său în drepturi

sau

(c) cererea însoțită de formularul de declarație a transferului sau de documentul de transfer menționate în norma 83 alineatul (1) litera (d), ambele completate corespunzător, semnată de titularul înregistrat sau de reprezentantul său și de succesorul său în drepturi sau de reprezentantul acestuia.

(6) Atunci când nu sunt îndeplinite condițiile de înregistrare a transferului prevăzute la articolul 17 alineatele (1)-(4) din [R]egulament[ul] [nr. 40/94], alineatele (1)-(4) din prezenta normă, precum și de alte norme aplicabile, Oficiul informează solicitantul cu privire la neregulile constatate. În cazul în care neregulile constatate nu sunt remediate în termenul acordat de Oficiu, acesta respinge cererea de înregistrare a transferului."

9 Titlul X din Regulamentul nr. 2868/95, intitulat „Căi de atac", începe cu norma 48, intitulată „Conținutul cererii de introducere a căii de atac", care prevede:

„(1) Cererea de introducere a căii de atac trebuie să cuprindă următoarele informații:

(a) numele și adresa solicitantului, în conformitate cu norma 1 alineatul (1) litera (b);

(b) în cazul în care solicitantul a desemnat un reprezentant, numele și adresa profesională ale acestuia din urmă, în conformitate cu norma 1 alineatul (1) litera (e);

(c) o declarație care să indice hotărârea atacată și să precizeze în ce măsură respectiva hotărâre trebuie modificată sau anulată.

(2) Cererea de introducere a căii de atac se depune în limba de procedură a hotărârii atacate."

10 Norma 49 cuprinsă în cadrul aceluiași titlu, intitulată „Respingerea căii de atac ca inadmisibilă", prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) În cazul în care calea de atac nu îndeplinește nici condițiile prevăzute la articolele 57, 58 și 59 din regulament, nici pe cele enunțate la alineatul (1) litera (c) și alineatul (2) din norma 48, camera de recurs o respinge ca fiind inadmisibilă, cu excepția cazului în care toate neregulile constatate au fost remediate înainte de expirarea termenului corespunzător stabilit la articolul 59 din regulament.

(2) În cazul în care camera de recurs constată că calea de atac nu respectă alte dispoziții din regulament sau alte dispoziții ale prezentelor norme și, în special, cele prevăzute la articolul 48 alineatul (1) literele (a) și (b), îl informează pe solicitant cu privire la aceasta și îl invită să remedieze neregulile constatate în termenul acordat. În cazul în care neregulile nu sunt remediate în termenul stabilit, camera de recurs respinge calea de atac ca fiind inadmisibilă."

11 Norma 50 din Regulamentul nr. 2868/95, intitulată „Examinarea căii de atac", prevede la alineatul (1):

„Cu excepția cazului în care nu se prevede altfel, dispozițiile privind procedurile derulate în fața autorității care a pronunțat hotărârea atacată se aplică *mutatis mutandis* procedurii căii de atac.

[…]

În cazul în care recursul [a se citi «calea de atac»] este îndreptat[ă] împotriva unei hotărâri a unei divizii de opoziție, Camera își limitează examinarea recursului [a se citi «căii de atac»] la faptele și probele prezentate în termenele stabilite sau specificate de divizia de opoziție, în conformitate cu [R]egulament[ul] [nr. 40/94] și cu prezentele norme, cu excepția cazului în care Camera consideră că ar trebui să se țină seama de fapte și probe noi sau suplimentare în temeiul articolului 74 alineatul (2) din [R]egulament[ul] [nr. 40/94]."

Istoricul cauzei

12 Faptele aflate la originea cauzei sunt prezentate la punctele 1-9 din hotărârea atacată după cum urmează:

„1 La 2 ianuarie 2006, Aurelio Muñoz Molina a formulat o cerere de înregistrare a unei mărci comunitare la [OAPI] […]

2 Marca a cărei înregistrare s-a solicitat este semnul verbal R10.

3 Cererea de înregistrare a mărcii comunitare a fost publicată în *Buletinul mărcilor comunitare* nr. 30/2006 din 24 iulie 2006.

4 La 24 octombrie 2006, DL Sports & Marketing Ltda a formulat opoziție împotriva înregistrării mărcii solicitate, în temeiul articolului 42 din Regulamentul nr. 40/94 […]. Opoziția menționată era întemeiată pe marca neînregistrată sau pe semnul utilizat în comerț R10 și era îndreptată împotriva tuturor produselor vizate de marca a cărei înregistrare s-a solicitat. […]

5 La 28 noiembrie 2006, divizia de opoziție a acordat DL Sports & Marketing un termen de patru luni, până la 29 martie 2007, cu scopul de a dovedi în special existența și valabilitatea dreptului anterior invocat. La 29 martie 2007, DL Sports & Marketing a solicitat o prorogare a termenului, care i-a fost acordată la 8 iunie 2007, până la 9 august 2007. La 24 octombrie 2007, divizia de opoziție a constatat că nu a fost prezentată nicio dovadă în susținerea opoziției.

6 Prin scrisoarea din 31 octombrie 2007, avocatul [Nike] a informat divizia de opoziție că, prin contractul din 20 iunie 2007, DL Sports & Marketing [Ltda] a transmis [Nike], prin intermediul Nike, Inc., proprietatea asupra mai multor mărci și drepturi de proprietate industrială (denumit în continuare «contract de cesiune»). Avocatul [Nike] arăta că a primit de la noul titular al dreptului anterior indicații în sensul de a continua procedura de opoziție și, în consecință, solicita să participe în cadrul acestei proceduri în calitate de reprezentant.

7 La 19 februarie 2008, divizia de opoziție a respins opoziția pentru motivul că DL Sports & Marketing [Ltda] nu a justificat în termenul acordat existența dreptului anterior invocat în susținerea opoziției menționate (denumită în continuare «decizia diviziei de opoziție»).

8 La 28 martie 2008, [Nike] a introdus o cale de atac în fața OAPI împotriva deciziei diviziei de opoziție, în temeiul articolelor 57-62 din Regulamentul nr. 40/94 […].

9 Prin [decizia în litigiu], Camera întâi de recurs a OAPI a respins calea de atac ca fiind inadmisibilă, întrucât [Nike] nu a făcut dovada calității sale de parte în procedura de opoziție și, în consecință, aceasta nu avea dreptul să introducă o cale de atac împotriva deciziei diviziei de opoziție. Astfel, camera de recurs a considerat că, în fața organului menționat, avocatul [Nike] nu a indicat și nici nu a dovedit că dreptul anterior invocat în susținerea opoziției se regăsește printre mărcile transmise [Nike]. Aceasta a precizat că [Nike] nu a fost în măsură să dovedească, nici în cursul procedurii căii de atac, faptul că era titulara dreptului anterior. Astfel, camera de recurs a apreciat că în contractul de cesiune se stabilea doar că [Nike] dobândise anumite mărci comunitare, iar nu în special dreptul anterior invocat.”

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

13 Prin cererea introductivă depusă la 6 aprilie 2009, Nike a formulat o acțiune în fața Tribunalului, având ca obiect, în special, să se declare admisibilă calea sa de atac în fața Camerei întâi de recurs a OAPI.

14 În susținerea acesteia, Nike a invocat patru motive.

15 Tribunalul, respingând primul și al treilea motiv și fără să examineze al patrulea motiv, a admis al doilea motiv în măsura în care acesta viza decizia în litigiu și, prin urmare, a anulat decizia respectivă.

16 Prin intermediul celui de al doilea motiv, Nike a arătat că decizia în litigiu a fost adoptată, pe de o parte, cu încălcarea dreptului său la apărare, din moment ce aceasta se bazează pe o interpretare a contractului de cesiune cu privire la care Nike nu a putut prezenta observații, și, pe de altă parte, cu încălcarea altor dispoziții aplicabile, printre care a normei 31 alineatul (6) din Regulamentul nr. 2868/95, în măsura în care Nike nu a avut posibilitatea de a remedia neregularitățile privind dovada transferului dreptului anterior invocat.

17 La punctele 22-24 și 26 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat că Camera întâi de recurs a OAPI a considerat că Nike nu a fost în măsură să dovedească faptul că era titulară a dreptului anterior invocat și că, în consecință, nu a făcut dovada calității sale de parte în cadrul procedurii de opoziție și nu avea dreptul să formuleze o cale de atac împotriva deciziei diviziei de opoziție. Totuși, potrivit Tribunalului, în lipsa unei dispoziții legale referitoare la proba transferului dreptului național anterior invocat în susținerea unei opoziții, Liniile directoare privind procedurile în fața OAPI (denumite în continuare „Liniile directoare ale OAPI") – pe care acesta este, în principiu, obligat să le respecte – se inspiră în această privință din dispozițiile prevăzute de norma 31 alineatul (6) din Regulamentul nr. 2868/95. Astfel, aceste linii directoare, în „Partea 1: Aspecte privind procedura" din „Partea C: [Liniile directoare privind procedura de o]poziți[e]", prevăd la punctul E.VIII.1.3.1 că, dacă noul titular al dreptului național anterior „informează [OAPI] cu privire la transfer, dar nu face dovada (suficientă) referitoare la acest transfer, procedura de opoziție trebuie să fie suspendată și noul titular dispune de un termen de două luni pentru a dovedi transferul".

18 Tribunalul a considerat, la punctul 24 din hotărârea atacată, că această transpunere în privința cesiunii mărcilor naționale a normei 31 alineatul (6) din Regulamentul nr. 2868/95, referitoare la transferul, printre altele, al mărcilor comunitare, nu poate fi contestată, întrucât, în situația în care dreptul național nu prevede o procedură de înregistrare a transferului de proprietate privind mărcile înregistrate, analiza care se efectuează în scopul de a verifica faptul că transferul mărcii invocate în susținerea opoziției a avut loc în mod efectiv este, în esență, identică cu cea efectuată de organul OAPI competent pentru a examina cererile de transfer referitoare la mărcile comunitare. Pe de altă parte, chiar dacă această procedură privește în mod explicit mărcile naționale înregistrate, ea trebuie să se aplice, potrivit Tribunalului, prin analogie, în privința transferului mărcilor naționale neînregistrate, tipul de analiză care trebuie realizată de către OAPI fiind identic.

19 În continuare, Tribunalul a considerat, la punctele 25 și 26 din hotărârea atacată, că, potrivit normei 50 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2868/95, dispozițiile privind procedurile derulate în fața diviziei de opoziție a OAPI se aplică *mutatis mutandis* procedurii căii de atac, însă, cu încălcarea dispozițiilor menționate anterior din Regulamentul nr. 2868/95 și din Liniile directoare a OAPI, Camera întâi de recurs a OAPI nu a acordat Nike posibilitatea de a depune dovezi suplimentare în susținerea transferului dreptului național anterior invocat.

20 Ca răspuns la argumentul OAPI potrivit căruia Nike a solicitat să se substituie persoanei care a formulat inițial opoziția în fața diviziei de opoziție a OAPI abia ulterior finalizării procedurii de opoziție, Tribunalul a considerat, la punctul 27 din hotărârea atacată, că, presupunând chiar că această cerere nu poate fi acceptată, putând fi total ignorată, cesionarul nu poate fi privat de dreptul de a introduce o cale de atac împotriva deciziei diviziei de opoziție. Astfel, în calitate de titular al mărcii invocate în susținerea opoziției, cesionarul dispune în mod necesar de calitate procesuală activă pentru a ataca decizia prin care se finalizează procedura de opoziție, indiferent dacă a introdus în fața diviziei de opoziție a OAPI o cerere de substituire și dacă o astfel de cerere era admisibilă. Potrivit Tribunalului, deși camera de recurs este cu certitudine obligată să se asigure că cesionarul este titularul mărcii anterioare, aceasta trebuie să efectueze respectiva analiză cu respectarea normelor procedurale aplicabile, printre care se găsesc și Liniile directoare ale OAPI.

21 De asemenea, Tribunalul a arătat, la punctul 28 din hotărârea atacată, că nici argumentul OAPI întemeiat pe faptul că Nike nu a prezentat nicio dovadă de natură să probeze cesiunea în favoarea sa a dreptului anterior invocat în susținerea opoziției nu poate fi reținut, întrucât obiecția invocată de Nike urmărea în mod clar să susțină faptul că ar fi trebuit să i se permită de către Camera întâi de recurs a OAPI să își prezinte observațiile privind interpretarea probelor depuse sau să remedieze caracterul insuficient al probelor menționate.

22 În sfârșit, la punctele 29 și 30 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins argumentul OAPI potrivit căruia încălcarea săvârșită de Camera întâi de recurs a OAPI nu poate să determine anularea deciziei în litigiu, întrucât aceasta nu ar avea relevanță cu privire la conținutul deciziei, fiind necesar ca, în orice caz, opoziția să fie respinsă pentru motivul că persoana care a formulat inițial opoziția nu a prezentat probe privind existența dreptului anterior invocat în susținerea opoziției. Potrivit Tribunalului, nu poate fi contestat că o decizie de respingere a căii de atac ca inadmisibilă nu are același conținut ca o decizie privind fondul. Pe de altă parte, Tribunalul nu poate controla în mod direct legalitatea deciziei diviziei de opoziție printr-o examinare a argumentelor neluate în considerare de Camera întâi de recurs a OAPI pentru a verifica dacă încălcarea normelor procedurale săvârșită de camera de recurs putea avea o influență cu privire la respingerea în final a opoziției.

23 Tribunalul a precizat, la punctul 31 din hotărârea atacată, că admite al doilea motiv, fără a fi necesar să se analizeze dacă a fost încălcat dreptul de apărare al Nike, considerat independent de dispozițiile menționate mai sus din Regulamentul nr. 2868/95 și din Liniile directoare ale OAPI.

Concluziile părților în fața Curții

24 Prin recursul formulat, OAPI solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate;

— pronunțarea unei noi hotărâri pe fond, respingând acțiunea împotriva deciziei în litigiu, sau trimiterea cauzei Tribunalului spre rejudecare, și

— obligarea Nike la plata cheltuielilor de judecată.

25 În memoriul în răspuns, Nike solicită Curții:

— respingerea recursului și

— obligarea OAPI la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

26 În susținerea recursului, OAPI invocă două motive, întemeiate, primul, pe încălcarea normei 49 din Regulamentul nr. 2868/95, precum și a articolului 58 din Regulamentul nr. 40/94 și, al doilea, pe încălcarea Liniilor directoare ale OAPI, precum și a normei 49 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2868/95.

27 Este necesară examinarea împreună a celor două motive.

Argumentele părților

28 Prin intermediul primului aspect al primului său motiv, OAPI susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept întrucât nu a aplicat în procedura în primă instanță nici norma 49 din Regulamentul nr. 2868/95, nici articolul 58 din Regulamentul nr. 40/94, dispoziții pe care se întemeiază decizia în litigiu.

29 Potrivit OAPI, Nike trebuia să își justifice statutul de parte în fața Camerei întâi de recurs a OAPI făcând dovada că persoana care a introdus inițial opoziția îi cesionase dreptul național anterior pe care se întemeia opoziția. Decizia în litigiu ar indica faptul că documentele prezentate în fața acestei camere de recurs nu făceau dovada că Nike era titulara acestui drept, întrucât contractul de cesiune prezentat de Nike ar dovedi numai faptul că aceasta dobândise mărci comunitare, iar nu marca națională neînregistrată pe care se întemeia opoziția.

30 În hotărârea atacată, Tribunalul a constatat în mod eronat o lacună juridică, pe care a încercat să o acopere prin intermediul unor analogii succesive având drept efect ignorarea normei 49 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2868/95, aplicabilă în speță, și obligarea camerelor de recurs ale OAPI să aplice Liniile directoare ale OAPI și, prin urmare, dispoziții total străine cauzei.

31 În conformitate cu norma 49 alineatul (1), ar trebui să se remedieze neregulile legate de nerespectarea condițiilor prevăzute la articolele 57-59 din Regulamentul nr. 40/94 înainte de expirarea termenului stabilit la articolul 59 din acest regulament, și anume în termen de patru luni de la data notificării deciziei atacate.

32 În plus, dat fiind că, potrivit alineatului (2) al aceleiași norme, se acordă reclamantului un termen pentru remedierea eventualelor nereguli numai dacă camera de recurs a OAPI constată că respectiva cale de atac nu respectă alte dispoziții ale Regulamentului nr. 40/94 sau ale Regulamentului nr. 2868/95, în special pe cele prevăzute la norma 48 alineatul (1) literele (a) și (b) din acest din urmă regulament, norma 49 din regulamentul menționat ar interzice acordarea de către camera de recurs a OAPI a unui termen pentru remedierea neregulilor legate de nerespectarea articolului 58 din Regulamentul nr. 40/94. Ținând seama de faptul că Nike nu și-ar fi justificat statutul de parte în procedură în termenul de patru luni prevăzut la articolul 59 din acest regulament, decizia în litigiu ar fi declarat în mod întemeiat că acțiunea introdusă de Nike era inadmisibilă în temeiul normei 49 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2868/95 coroborată cu articolul 58 din Regulamentul nr. 40/94.

33 În plus, prin neacordarea termenului pentru remedierea inadmisibilității acțiunii introduse de Nike, Camera întâi de recurs a OAPI nu a săvârșit, potrivit OAPI, nicio încălcare a dreptului la apărare al Nike, din moment ce, conform unei jurisprudențe constante a Tribunalului, aprecierea faptelor face parte din însuși actul decizional. Or, dreptul de a fi ascultat este aplicabil în ceea ce privește toate elementele de fapt sau de drept care constituie temeiul actului decizional, dar nu și în ceea ce privește poziția finală pe care administrația intenționează să o adopte. Întrucât Nike a prezentat ea însăși documentele în cauză în fața OAPI, aceasta ar fi avut posibilitatea de a se pronunța cu privire la relevanța acestora.

34 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv, OAPI arată că Tribunalul nu și-a îndeplinit obligația de motivare a hotărârii atacate întrucât nu s-a pronunțat cu privire la aplicabilitatea în procedura căii de atac a articolului 58 din Regulamentul nr. 40/94, precum și a normei 49 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2868/95.

35 În ceea ce privește primul motiv, Nike consideră că în mod întemeiat a anulat Tribunalul decizia în litigiu, din moment ce Camera întâi de recurs a OAPI a încălcat norma 50 din Regulamentul nr. 2868/95, precum și articolul 73 din Regulamentul nr. 40/94 întrucât i-a refuzat posibilitatea de a prezenta dovezi suplimentare care să poată demonstra cesiunea în favoarea sa a dreptului anterior invocat. Astfel, potrivit articolului 73, o decizie a OAPI nu se poate întemeia pe motive asupra cărora

părțile nu au avut posibilitatea de a formula observații, fapt care ține de securitatea juridică minimală pe care părțile au dreptul să o aștepte din partea administrației. Articolul 58 din Regulamentul nr. 40/94 nu poate justifica o excepție de la acest principiu.

36 Nike arată că, în procedura în fața Tribunalului, OAPI nu a contestat nici faptul că decizia în litigiu întemeia inadmisibilitatea acțiunii pe nerespectarea condițiilor prevăzute la articolul 58 din Regulamentul nr. 40/94, nici faptul că Camera întâi de recurs a OAPI nu acordase Nike posibilitatea de a se pronunța cu privire la acest motiv de inadmisibilitate. Nike concluzionează astfel că hotărârea atacată este, prin urmare, în ceea ce privește încălcarea dreptului la apărare avut în vedere la articolul 73 din acest regulament, conformă dreptului Uniunii.

37 În plus, potrivit Nike, aplicarea articolului 58 din Regulamentul nr. 40/94 trebuie să fie coerentă cu celelalte dispoziții ale acestui regulament și ale Regulamentului nr. 2868/95 și în special cu ceea ce trebuie să se înțeleagă prin noțiunea „parte” la o procedură de opoziție. Or, interpretarea dată de OAPI termenului „parte”, astfel cum figurează la articolul 58 din Regulamentul nr. 40/94, ar confunda calitatea de „parte” cu cea de „titular” al dreptului anterior, făcând abstracție de terminologia diferită utilizată în dispozițiile acestui regulament. Utilizarea termenului „parte” în cadrul acestui articol 58 ar indica faptul că regulamentul respectiv permite să se demonstreze, *a posteriori* și în timp util, calitatea menționată de „titular”. Astfel, Nike susține că cesionarul are, în speță, calitatea procesuală pentru a ataca decizia prin care s-a finalizat procedura de opoziție.

38 Prin intermediul celui de al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea Liniilor directoare ale OAPI și a normei 49 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2868/95, OAPI consideră că hotărârea atacată este afectată de o eroare de drept în măsura în care se concluzionează, în aplicarea normei 50 alineatul (1) din acest regulament, că camerele de recurs ale OAPI sunt obligate să aplice Liniile directoare ale OAPI.

39 Potrivit OAPI, aceste linii directoare sunt instrucțiuni adresate personalului OAPI, care servesc drept temei pentru deciziile emise de examinatori și de diferitele divizii ale OAPI, dar pe care camerele de recurs ale OAPI, care controlează printre altele conformitatea deciziilor acestor entități cu dispozițiile Regulamentelor nr. 40/94 și nr. 2868/95, nu pot fi obligate să le aplice.

40 Pe de altă parte, deciziile camerelor de recurs ale OAPI ar ține de exercitarea unei competențe legate, iar nu a unei puteri discreționare. Prin urmare, legalitatea deciziilor camerelor de recurs trebuie apreciată numai în temeiul Regulamentelor nr. 40/94 și nr. 2868/95, astfel cum au fost interpretate de instanțele Uniunii, iar nu pe baza unei practici anterioare a OAPI.

41 În acest context, referirea în hotărârea atacată la norma 50 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2868/95 ar fi în mod special eronată, deoarece, pe de o parte, această normă ar indica în mod precis că este aplicabilă „[c]u excepția cazului în care nu se prevede altfel”, în timp ce norma 49 din același regulament ar constitui tocmai o asemenea prevedere contrară. Pe de altă parte, dispozițiile la care face referire respectivul alineat (1) nu ar putea fi decât texte legislative, mai exact, Regulamentele nr. 40/94 și nr. 2868/95, iar nu instrucțiuni administrative destinate organelor OAPI.

42 Nike consideră în schimb că, deși OAPI este limitat de respectarea principiului legalității, acest oficiu a recunoscut și a afirmat că „imperativul de coerență” se traduce prin adoptarea, în special, a unor linii directoare interne mai mult sau mai puțin obligatorii. În consecință, ar trebui să se aplice dispozițiile pertinente ale Regulamentelor nr. 40/94 și nr. 2868/95 în conformitate cu Liniile directoare ale OAPI. Trimiterea, în hotărârea atacată, la obligația camerelor de recurs ale OAPI de a aplica aceste linii directoare nu ar constitui, prin urmare, o eroare de drept. Astfel, în lipsa unei prevederi legale specifice, respectivele camere de recurs ar trebui să aplice norma 31 alineatul (6) din Regulamentul nr. 2868/95 în modalitatea indicată în liniile directoare menționate.

43 În sfârșit, Nike susține că, pe lângă faptele invocate în mod expres de părți, camerele de recurs ale OAPI pot lua în considerare fapte notorii. Deși ar rezulta din articolul 74 alineatul (1) din Regulamentul nr. 40/94 că, într-o procedură *inter partes*, revine părților obligația de a furniza dovada suficientă a celor invocate, acest articol nu exonerează totuși Camera întâi de recurs a OAPI de obligația sa de examinare a actului de cesiune a dreptului anterior invocat, prezentat ca înscris care susține calitatea deținută de Nike de titular al acestui drept, acest lucru fiind mai necesar din perspectiva caracterului notoriu al originii și al calității de titular al mărcii pe care se întemeia opoziția.

Aprecierea Curții

44 Prin intermediul primului aspect al primului motiv, precum și prin intermediul celui de al doilea motiv, OAPI arată că Tribunalul a încălcat articolul 58 din Regulamentul nr. 40/94, precum și norma 49 din Regulamentul nr. 2868/95 întrucât a făcut abstracție de aplicabilitatea acestor dispoziții și a obligat Camera întâi de recurs a OAPI să aplice, *mutatis mutandis*, Liniile directoare ale OAPI cu ocazia aprecierii calității procesuale active a unei persoane care a formulat o cale de atac împotriva unei decizii a unei divizii de opoziție a OAPI. Tribunalul ar fi decis că camera de recurs ar fi trebuit să acorde Nike un termen suplimentar pentru a-și prezenta observațiile sau pentru a prezenta dovezi suplimentare privind transferul dreptului anterior pe care îl invocase pentru a-și justifica calitatea procesuală activă.

45 În ceea ce privește admisibilitatea unei căi de atac împotriva unei decizii a unei divizii de opoziție a OAPI, prima frază a articolului 58 din Regulamentul nr. 40/94 prevede că orice parte la o procedură care s-a finalizat cu emiterea unei decizii poate ataca această decizie în măsura în care prin aceasta din urmă nu i-au fost admise pretențiile.

46 Articolul 59 din acest regulament prevede că respectiva cale de atac trebuie formulată în scris în fața OAPI în termen de două luni de la data notificării deciziei și că în termen de patru luni de la data notificării deciziei trebuie depus în scris un memoriu în care să se expună motivele de atac.

47 Norma 49 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 2868/95, care conține printre altele modalități de aplicare a respectivelor articole 58 și 59, cuprinde norme specifice privind aprecierea admisibilității căii de atac.

48 În această privință, în ceea ce privește respingerea căii de atac pentru inadmisibilitate și modalitățile de acoperire a neregularităților în cazul existenței unui eventual motiv de inadmisibilitate legat, în special, de nerespectarea condițiilor prevăzute la aceleași articole, norma 49 din Regulamentul nr. 2868/95 prevede, la alineatul (1), că, în cazul în care calea de atac nu îndeplinește nici condițiile prevăzute, printre altele, la articolul 58 din Regulamentul nr. 40/94, camera de recurs o respinge ca fiind inadmisibilă, cu excepția cazului în care toate neregulile constatate au fost remediate înainte de expirarea termenului corespunzător stabilit la articolul 59 din regulament.

49 Or, respectivul articol 59 prevede două termene diferite, astfel cum s-a arătat la punctul 46 din prezenta hotărâre. Pentru a prevedea o posibilitate reală de a remedia neregulile avute în vedere la norma 49 alineatul (1) menționată, trebuie să se ia în considerare termenul de patru luni de la data notificării deciziei atacate.

50 Respectivul alineat (1) nu numai că nu prevede, potrivit modului său de redactare, posibilitatea OAPI de a acorda un termen suplimentar celui care formulează calea de atac pentru a remedia o neregularitate legată de dovada calității procesuale active, ci, în plus, alineatul (2) al aceleiași norme 49 exclude o asemenea posibilitate.

51 Astfel, acest din urmă alineat prevede că, în cazul în care camera de recurs constată că calea de atac nu respectă alte dispoziții din Regulamentul nr. 40/94 sau alte dispoziții ale normelor cuprinse în Regulamentul nr. 2868/95 și în special pe cele prevăzute la articolul 48 alineatul (1) literele (a) și (b) din acest regulament, îl informează pe solicitant cu privire la aceasta și îl invită să remedieze neregulile constatate în termenul acordat. În cazul în care neregulile nu sunt remediate în termenul stabilit, camera de recurs respinge calea de atac ca fiind inadmisibilă.

52 Rezultă în mod evident din referirea la „alte dispoziții”, care figurează în norma 49 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2868/95, că camera de recurs a OAPI nu poate acorda un termen suplimentar în cazul unei neregularități legate de nerespectarea dispozițiilor menționate în mod expres la alineatul (1) al acestei norme, în special la articolul 58 din Regulamentul nr. 40/94.

53 Această imposibilitate de a acorda un termen suplimentar nu împiedică exercitarea dreptului de a fi ascultat prevăzut la articolul 73 din Regulamentul nr. 40/94, potrivit căruia deciziile OAPI nu pot fi întemeiate decât pe motive asupra cărora părțile au avut posibilitatea de a formula observații. Astfel, acest drept nu impune ca, înainte de a adopta poziția finală cu privire la aprecierea elementelor prezentate de o parte, camera de recurs a OAPI să fie obligată să ofere acesteia din urmă o nouă posibilitate de a se exprima în legătură cu elementele respective (a se vedea în acest sens Ordonanța din 4 martie 2010, Kaul/OAPI, C-193/09 P, punctele 58 și 66).

54 Reiese de aici că persoana care formulează o cale de atac în fața camerei de recurs a OAPI trebuie să își justifice calitatea procesuală activă în termenul de patru luni prevăzut la articolul 59 din Regulamentul nr. 40/94, în caz contrar calea de atac fiind considerată inadmisibilă. Această persoană are dreptul de a remedia *proprio motu* un eventual motiv de inadmisibilitate în același termen.

55 Prin urmare, dacă a avut loc o cesiune a semnului pe care se întemeia opoziția fără ca această cesiune să fi putut fi luată în considerare în cursul procedurii desfășurate în fața diviziei de opoziție a OAPI, revine cesionarului obligația de a prezenta camerei de recurs a OAPI dovada faptului că a devenit titularul respectivului semn prin intermediul unei cesiuni pentru a justifica calitatea sa procesuală activă în termenul de patru luni prevăzut la articolul 59 din Regulamentul nr. 40/94, în caz contrar calea de atac fiind considerată inadmisibilă.

56 Rezultă că, în speță, întrucât a făcut abstracție de aplicabilitatea normei 49 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2868/95 și a statuat că, prin aplicarea normei 50 alineatul (1) din acest regulament, precum și, prin analogie, a normei 31 alineatul (6) din regulamentul menționat și a Liniilor directoare ale OAPI privind procedura de opoziție, în paragraful acestora citat la punctul 17 din prezenta hotărâre, Camera întâi de recurs a OAPI ar fi trebuit, *mutatis mutandis*, să acorde Nike posibilitatea de a-și prezenta observațiile sau dovezi suplimentare de natură să demonstreze transferul dreptului anterior pe care aceasta îl invocase în vederea justificării calității sale procesuale active, Tribunalul a încălcat articolul 58 din Regulamentul nr. 40/94, precum și norma 49 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 2868/95.

57 În măsura în care, prin hotărârea atacată, Tribunalul a statuat că respectivele camere de recurs ale OAPI sunt obligate să aplice Liniile directoare ale OAPI, este constant în jurisprudență, după cum arată OAPI, că deciziile adoptate de camerele de recurs în temeiul Regulamentului nr. 40/94 cu privire la înregistrarea unui semn ca marcă comunitară sunt emise în exercitarea unei competențe reglementate, iar nu a unei puteri discreționare, așa încât legalitatea deciziilor camerelor de recurs trebuie apreciată numai în temeiul acestui regulament, astfel cum a fost interpretat de instanța Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 septembrie 2005, BioID/OAPI, C-37/03 P, Rec., p. I-7975, punctul 47, Hotărârea din 12 ianuarie 2006, Deutsche SiSi-Werke/OAPI, C-173/04 P, Rec., p. I-551, punctul 48, precum și Hotărârea din 16 iulie 2009, American Clothing Associates/OAPI și OAPI/American Clothing Associates, C-202/08 P și C-208/08 P, Rep., p. I-6933, punctul 57).

58 Pe de altă parte, trebuie să se constate că, în speță, aplicarea normei 49 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2868/95 de către Camera întâi de recurs a OAPI este în conformitate cu norma 50 alineatul (1) primul paragraf din acest regulament, potrivit căreia dispozițiile privind procedura în fața organului care a emis decizia atacată sunt aplicabile *mutatis mutandis* procedurii căii de atac, cu excepția cazului în care nu se prevede altfel. Astfel, norma 49 din același regulament constituie cu siguranță o astfel de dispoziție contrară în măsura în care vizează în mod special să reglementeze modalitățile de remediere a neregularităților în cazul existenței unui motiv de inadmisibilitate legat de justificarea statutului de parte în fața camerei de recurs a OAPI la momentul introducerii căii de atac. Prin urmare, ea exclude, în această privință, aplicarea *mutatis mutandis* a altor dispoziții, precum norma 31 alineatul (6) din regulamentul menționat, privind procedurile desfășurate în fața organului care a emis decizia atacată.

59 În aceste condiții, primul aspect al primului motiv, precum și al doilea motiv trebuie admise ca întemeiate, fără să fie necesar să se examineze al doilea aspect al primului motiv.

60 În conformitate cu articolul 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în caz de anulare a deciziei Tribunalului, Curtea poate trimite cauza Tribunalului pentru a se pronunța asupra acesteia. În speță, rezultă din cele de mai sus că hotărârea atacată trebuie anulată în măsura în care, prin aceasta, Tribunalul, cu încălcarea articolului 58 din Regulamentul nr. 40/94 și a normei 49 din Regulamentul nr. 2868/95, a statuat că, în decizia în litigiu, Camera întâi de recurs a OAPI a încălcat norma 31 alineatul (6) și norma 50 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2868/95 prin declararea ca inadmisibilă a căii de atac formulate de Nike. Dat fiind că Tribunalul nu a examinat al patrulea motiv prezentat de Nike, privind o eroare de apreciere a actului de cesiune a dreptului anterior invocat, se impune să se trimită cauza spre rejudecare Tribunalului, iar cererea privind cheltuielile de judecată să se soluționeze odată cu fondul.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară și hotărăște:

1) Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 24 noiembrie 2010, Nike International/OAPI – Muñoz Molina (R10) T-137/09 în măsura în care, prin aceasta, Tribunalul, cu încălcarea articolului 58 din Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1891/2006 al Consiliului din 18 decembrie 2006, și a normei 49 din Regulamentul nr. 2868/95 al Comisiei din 13 decembrie 1995 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 40/94, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1041/2005 al Comisiei din 29 iunie 2005, a statuat că, în Decizia din 21 ianuarie 2009 (cauza R 551/2008-1), Camera întâi de recurs a Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) a încălcat norma 31 alineatul (6) și norma 50 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2868/95, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 1041/2005, prin declararea ca inadmisibilă a căii de atac formulate de Nike International Ltd.

2) Trimite cauza spre rejudecare Tribunalului Uniunii Europene.

3) Cererea privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.

Semnături